

SNM – Prírodovedné múzeum

Expozície:

Klenoty Zeme (2. poschodie)

Prezentuje prostredníctvom 1100 vzoriek viac ako 700 druhov minerálov zo slovenských aj zahraničných lokalít.

Zázrak prírody – Človek v čase a priestore (1. poschodie)

K štyrom expozičným celkom, pod spoločným názvom Zázrak prírody, pribudla nová – Človek v čase a priestore. Štyri súčasné expozície: Príbeh života na zemi, Biodiverzita Slovenska, Biodiverzita zeme a Klenoty zeme, ktorých moderná podoba v múzeu vznikla za posledných desať rokov, prezentujú všetky oblasti živej a neživej prírody. Antropológia sa zaoberá živočíšnym druhom, ktorý je nesmierne sebavedomý a na dianie okolo nás má obrovský vplyv – človekom.

Zázrak prírody – Príbeh života na Zemi (2. poschodie)

Návštevníkom približuje históriu vývoja života na Zemi od objavenia sa prvých primitívnych mikroskopických organizmov pred viac ako 3, 5 miliardami rokov až po nástup súčasných foriem rastlín, živočíchov a iných organizmov. Návštevníka prevádza cez jednotlivé geologické éry, kde predstavuje významné evolučné zmeny organizmov, bohatstvo a pestrosť života v pravekých moriach i na pevnine. Návštevník má možnosť vidieť nielen množstvo unikátnych skamenelín, ale i trojrozmerné rekonštrukcie živočíchov, napríklad mamuta, či dinosaura, ktorý žil pred 200 miliónmi rokov v oblasti dnešných Tatier, ale i viacero animovaných programov, ktoré mu približujú dávno zaniknutý život.

Zázrak prírody – Biodiverzita Zeme (3. poschodie)

Zoznamuje so živou a neživou prírodou rôznych prostredí na Zemi – polárnych oblastí, tundry, tropických lesov, trávnatých oblastí, púští, koralových útesov, pobreží atď. Expozícia sa snaží ukázať pestrosť a nesmiernu rozmanitosť živých organizmov – milióny druhov rastlín, živočíchov, mikroorganizmov a spletité ekosystémy, ktoré získali dnešnú podobu dlhodobým vývojom.

Zázrak prírody – Biodiverzita Slovenska (2. Poschodie)

Stála expozícia otvorená v r. 2010, približujúca živú prírodu Slovenska. Expozícia je situovaná v štyroch miestnostiach s celkovou rozlohou 882 m². Návštevníka zaujmú príťažlivé obrázky mikrosvetu. Múzejná prezentácia rastlinných druhov je riešená kresbami renomovaného ilustrátora z oblasti populárno-vedeckej literatúry akad. maliara Jindřicha Krejčů, ktoré sú umiestnené na 30 podsvietených stojanoch, prezentujúcich významné druhy 32 biotopov a dopĺňajú tak autentický botanický materiál priestorových inštalácií v diorámach.

Výstavy:

Jiří Kroha. Od moderny po socialistický realizmus (prízemie)

„...zložil som báseň...“ Pamätná výstava Imre Madácha

Program:

15.00 a 17.00 Autorský sprievod výstavou Jiří Kroha. Od moderny po socialistický realizmus, výstavou prevedie kurátor Jindřich Chatrný z Muzea města Brna

Prírodovedné prednášky v Objavovni na 3. poschodí:

14.30 Vnímanie rastlín

Rastliny sú úplne odlišnou životnou formou od nás. Oveľa jednoduchšie sa predstavuje, aké by to mohlo byť, byť mačkou alebo vtákom. Aké to však je, byť rozložitým dubom či nenápadnou fialkou? Vnímajú vôbec rastliny svoje okolie? Dokážu si pamätať a plánovať? V tejto prednáške sa pokúsime odpovedať na tieto otázky z fascinujúceho sveta zmyslov rastlín a ich vnímania sveta rastlín, ktoré je v niečom podobné, no v niečom úplne iné, ako to naše. Prednáša: Ing. Mgr. Eva Zahradníková, PhD. Katedra botaniky Prírodovedeckej fakulty UK.

16.30 Lepšie raz vidieť, ako sto krát počuť – využitie 3D vizualizácií v biológii

Trojrozmerné zobrazovanie otvára nové možnosti výskumu v biologických vedách a doposiaľ nevyužívané atraktívne formy prezentácie. Prednáška popisuje spôsob tvorby fotogrametrických 3D modelov, prípravu ich videí a možnosti prezentácie cez rozšírenú a virtuálnu realitu. Preberieme si konkrétne možnosti, ktoré prinášajú 3D vizualizácie vo vedeckej ale tiež pedagogickej práci. Pozrieme si ukážky využitia trojrozmerných vizualizácií vo vedeckých a popularizačných publikáciách. Prednáša: RNDr. Milan Kozánek, CSc., VirNat s.r.o. a Ing. Daniel Valáška, VirNat s.r.o.

18.30 Skúmanie tajomstiev vesmíru pomocou neutrínových teleskopov

Neutrína, tieto maličké elementárne častice bez problémov prechádzajú nielen našim telom, ale dokonca aj celou zemeguľou. Každým centimetrom štvorcovým nášho tela za sekundu preletia desiatky miliárd neutrín bez toho aby sme si ich vôbec všimli. Avšak len jedno jediné za priemerný ľudský život s nami zinteraguje. Neutrína, prichádzajú na Zem zo Slnka, supernov, pulzarov a ďalších rôznych zdrojov. Tie najenergetickejšie sa však objavujú veľmi zriedkavo a ich pôvod je často otvorenou otázkou. Pre detekciu týchto neutrín sú vybudované obrovské neutrínové teleskopy umiestnené v hĺbinách Stredozemného mora, jazera Bajkal či Antarktického ľadu. Vďaka týmto detektorom sa nám otvorilo úplne nové, neutrínové okno do vesmíru. Prednáša: Mgr. Zuzana Bardáčová, FMFI UK Bratislava.

Prírodovedné aktivity:

Antropológia:

18.00 – 22.00 Kostrové pozostatky človeka: stretnutie s ľuďmi z pradávnej minulosti – návšteva antropologického depozitára

Registrácia na 3. poschodí pri výťahu od 17.30 a od 20.00. Exkurzie budú prebiehať od 18.00 do 22.00 každých 30 – 45 minút a v každej skupine môže byť maximálne do 20 osôb. Miesto exkurzie: budova SNM PM, 4. posch.

Botanika:

15.00 – 23.30 Farbenie prírodne

Vďaka chemickým farbivám dnes môžeme kúpiť priadzu, či súkno akejkoľvek farby, ktorá nám napadne. V stredoveku však boli naši predkovia odkázaní na používanie výlučne prírodných farbív. Využitie botaniky v praxi tak malo veľký význam. Povarením alebo macerovaním rôznych častí rastlín (listov, kvetov, plodov, či koreňa...) a pridaním zásad alebo kyselín dokázali vytvoriť pestrú škálu farieb. Na vytvorenie niektorých farieb boli využívané aj schránky chrobákov, či dokonca huby. Prídete sa pozrieť na rôzne druhy rastlín, húb, či hmyzu a farby, ktoré je možné dosiahnuť prírodným farbením, počas Noci múzeí a galérií v Slovenskom národnom múzeu. Miesto: 3. posch.; Zasadačka SNM-PM

15.00 – 23.30 Život a dielo slovenského botanika, ev. kňaza a polyhistora Jozefa Ľudovíta Holubyho

(pri príležitosti stého výročia úmrtia) – ukážky z jeho botanického diela.

Mykológia:

Jarné huby - výstavka čerstvých húb, hubárska poradňa (3. posch.; zasadačka SNM-PM)

Paleontológia:

15.00 – 22.00 Ako si urobiť kópiu skameneliny

Tvorivé dielne pre deti, kde sa môžu naučiť vyrobiť si odliatok skameneliny (2. posch. – expozícia Príbeh života na Zemi)

Zoológia:

15.00 – 23.30 Zaujímavosti a nové prírastky v zoológickom oddelení SNM-PM

(3. posch.; zasadačka SNM-PM)

Mineralógia – petrografia:

15.00 – 23.30 Otvorenie mineralogickej expozície Klenoty Zeme po revitalizácii (2. posch.)

- premietanie záberov z jednotlivých etáp prác
- prítomnosť kurátoriek pre diskusiu i individuálne sprevádzanie expozíciou,
- minerály pod mikroskopom
- miesto: 2. posch.; expozícia mineralógie

Astronómia:

15.00 – 17.00 Pozorovanie slnečnej aktivity astronomickými ďalekohľadmi (v prípade priaznivého počasia)

20.00 – 23.30 Zem a vesmír (3. posch.; zasadačka SNM-PM)

20.00 – 23.30 Pozorovanie večernej oblohy astronomickými ďalekohľadmi (v prípade priaznivého počasia)